

HVER ENKELT TROENDE: 10 MÅTER Å LEVE LAUDATO SI' PÅ

BE FOR OG MED SKAPERVERKET

«Vårt forhold til miljøet kan aldri ses isolert fra vårt forhold til våre medmennesker og til Gud.» *Laudato Si'*, avsnitt 119.

1. Be en bønn i takknemlighet for Skaperverket, og for at vi skal beskytte vårt felles hjem, i dine daglige bønner.
2. «Be med nyhetene» eller be for personer som rammes av klimaforandringer eller økologiske kriser i dine daglige bønner. Husk også å be for dem som arbeider for at vi skal ta vare på vårt felles hjem.
3. Be utendørs: I hagen, på balkongen, når du er ute på søndagstur – på vei til eller etter messe – i Guds frie natur med himmelen som tak.

LEV ENKLERE

«Det er noe opphøyet over forpliktelsen til å ta vare på Skaperverket gjennom små daglige handlinger ...» *Laudato Si'*, avsnitt 211.

4. Før du kjøper nye ting, spør deg selv: «Trenger jeg virkelig dette?» Hvis du bestemmer deg for at «ja, dette trenger jeg», kjøp brukt hvis du kan!
5. Bestem deg for å ha en kjøttfri dag i uken.
6. Kjør mindre privatbil. Koordiner ærendene dine bedre og bli flinkere til å bruke kollektivtransport. Husk at du kan bruke apostlenes hester og at det er mye sunn trim i en sykkeltur til og fra nærbutikken.

BIDRA TIL Å BESKYTTE VÅRT FELLES HJEM

«Det er påtrengende nødvendig å utvikle politiske virkemidler for på få år drastisk å redusere utslippene av CO2 og andre sterkt forurensende gasser.» *Laudato Si'*, avsnitt 26.

7. Bli med i en lokal organisasjon som arbeider for et bedre klima.
8. Velg «grønn faste» – spis mindre kjøtt enn du ellers ville gjort, eller gjennomfør noen aktiviteter, slik som at du går, sykler eller tar kollektivtransport istedenfor å kjøre privatbil.
9. Tenk gjennom hva det er som hindrer deg i å legge om til en grønnere livsstil: Er kollektivtilbudet for dårlig? Er det ikke innført kildesortering? Har lokalbutikken få økologiske produkter? Ta det opp med vennene dine eller i menigheten, og bli enig om å kreve forbedringer.

SPRE DET GRØNNE BUDSKAP

«Sannelig er det mye som kan gjøres!» *Laudato Si'*, avsnitt 180.

10. La andre familiemedlemmer og venner få vite hva du tenker og har gjort. Inviter dem til å lese *Laudato Si'* og bidra til å ta vare på vårt felles hjem. Dette er en global krise, og alles innsats er nødvendig for å få til de endringene som Skaperverket så sår behøver.

FAMILIEN: 10 MÅTER Å LEVE LAUDATO SI' PÅ

BE FOR OG MED SKAPERVERKET

«Vårt forhold til miljøet kan aldri ses isolert fra vårt forhold til våre medmennesker og til Gud.» *Laudato Si'*, avsnitt 119.

1. Be en bønn i takknemlighet for Skaperverket, og for at vi skal beskytte vårt felles hjem, i dine daglige bønner.
2. «Be med nyhetene» eller be for personer som rammes av klimaforandringer eller økologiske kriser i deres daglige bønner. Husk også å be for dem som arbeider for at vi skal ta vare på vårt felles hjem.
3. Be sammen utendørs: I hagen, på balkongen, når dere er ute på søndagstur – på vei til eller etter messe – i Guds frie natur med himmelen som tak.

LEV ENKLERE

«Det er noe opphøyet over forpliktelsen til å ta vare på Skaperverket gjennom små daglige handlinger ...» *Laudato Si'*, avsnitt 211.

4. Før noen i familien kjøper nye ting, spør: «Trenger du virkelig dette?» Hvis dine barn vil ha noe nytt, samtal med dem og spør om det er viktig for dem. Hvis dere bestemmer dere for at «ja, dette trenger vi», kjøp brukt hvis dere kan!
5. Bestem dere for å ha en kjøttfri dag i uken.
6. Bli enig om å sette av tid til at familien gjør noe sammen som ikke involverer elektronikk. Vi snakker om en ikke-digital aktivitet, der man ser hverandre, ikke på en skjerm.

BIDRA TIL Å BESKYTTE VÅRT FELLES HJEM

«Det er påtrengende nødvendig å utvikle politiske virkemidler for på få år drastisk å redusere utslippene av CO2 og andre sterkt forurensende gasser.» *Laudato Si'*, avsnitt 26.

7. Finn ut hvordan dere som familie kan ta vare på Skaperverket, slik som at dere går til et grøntområde i nabolaget for å plukke plast eller blir med på en klimademonstrasjon.
8. Finn ut om det finnes noen spesielle miljøproblemer i ditt sogn eller nærmiljø. Undersøk problemet nærmere: Hva er årsaken? Hvem er ansvarlig? Og diskuter hva dere kan bidra med for å løse det? Lage en Facebook-aksjon? Kanskje en underskriftskampanje hjelper, eller at dere kontakter lokale medier?
9. Spør alle familiemedlemmene, også barna, om hva dere kan gjøre for å ta bedre vare på vårt felles hjem. Vær konkret og sett punktene ned i en liten «grønn handlingsplan» for familien. Resirkulerer dere? Kan dere kjøre mindre bil? Må dere fly på ferie? Bruker dere sparepærer i alle rom? Må varmekablene stå på? Trenger dere å dusje hver dag? Begynn i det små, tilsammen gjør det en stor forskjell.

SPRE DET GRØNNE BUDSKAP

«Sannelig er det mye som kan gjøres!» *Laudato Si'*, avsnitt 180.

10. La andre familiemedlemmer og venner få vite hva du tenker og har gjort. Inviter dem til å lese *Laudato Si'* og bidra til å ta vare på vårt felles hjem. Dette er en global krise, og alles innsats er nødvendig for å få til de endringene som Skaperverket så sår behøver.

ORGANISASJONEN ELLER BEDRIFTEN: 10 MÅTER Å LEVE LAUDATO SI' PÅ

BE FOR OG MED SKAPERVERKET

«Vårt forhold til miljøet kan aldri ses isolert fra vårt forhold til våre medmennesker og til Gud.» *Laudato Si'*, avsnitt 119.

1. Velg en bønn fra *Laudato Si'* og be den i fellesskap, som stab.
2. Ta en felles pause ute i det fri, opplev naturens «ord om kjærlighet». *Laudato Si'*, avsnitt 225.
3. Organiser en egen bønnestund, der dere i fellesskap reflekterer over vårt felles hjem, Skaperverket, og ber for det. Ta gjerne utgangspunkt i Frans av Assisis liv og levnet eller avsnitt i *Laudato Si'*.

LEV ENKLERE

«Det er noe opphøyet over forpliktelsen til å ta vare på Skaperverket gjennom små daglige handlinger ...». *Laudato Si'*, avsnitt 211.

4. Oppfordre de ansatte eller menigheten til å gå, sykle eller bruke kollektivtransport til arbeid / messe / møter. Kanskje kan en carpool være til hjelp? Da kan man spare både miljø og penger.
5. Ta ibruk økovennlige praksiser i organisasjonen eller menigheten: Kutt ut plastposer, ikke bruk engangskopper, -bestikk eller -tallerkener. Resirkuler så mye som mulig og pass på kildesorteringen. Server mat uten kjøtt, og hva om dere baserer kjøkkenet på økologiske produkter?
6. Ta dere tid til å være tilstede for hverandre. Til å lytte, reflektere og pleie forholdet dere imellom, på arbeidsplassen eller i menigheten.

BIDRA TIL Å BESKYTTE VÅRT FELLES HJEM

«Det er påtrengende nødvendig å utvikle politiske virkemidler for på få år drastisk å redusere utslippene av CO2 og andre sterkt forurensende gasser.» *Laudato Si'*, avsnitt 26.

7. Unngå fossilt drivstoff og bli del av den katolske bevegelsen som kutter bruk av gammeldagse energikilder og satser på fornybar eller klimanøytral energi.
8. Ta kontakt med lokale organisasjoner som kjemper for natur og klima – kanskje dere kan samarbeide om å løse problemer i nærmiljøet?
9. Sjekk livelaudatosi.org jevnlig – her kan du finne nye initiativer og tiltak som kan være aktuell for din organisasjon eller menighet.

SPRE DET GRØNNE BUDSKAP

«Sannelig er det mye som kan gjøres!» *Laudato Si'*, avsnitt 180.

10. La andre organisasjoner og menigheter få vite hva du tenker og har gjort. Inviter dem til å lese *Laudato Si'*, diskuter budskapet med dem og oppfordre dem til å bli med på å ta vare på vårt felles hjem. Dette er en global krise, og alles innsats er nødvendig for å få til de endringene som Skaperverket så sårt behøver.

Hva er en encyklika?

Opprinnelig var det et rundskriv fra paven til biskopene; de skulle formidle budskapet til prestene, som så eventuelt fortalte det videre til sine respektive menigheter. Encyklikaen er etter hvert blitt en kommunikasjonsform ikke bare mellom pave og biskoper, men i Den katolske kirke som sådan. Målgruppen begrenser seg ikke lenger bare til troende katolikker. Pave Johannes XXIII skrev i 1963 *Pacem in Terris* («Fred på jorden») også til ikke-troende av god vilje, og pave Frans adresserer *Laudato Si'* til «til enhver levende person på denne planeten».

SPØRSMÅL OG SVAR:
Jane Skjoldli, førstelektor
Religionsvitenskap, UiO

– Hvilken status har den i Vatikanets dokument-hierarki?

– Det er et pavelig lærebrev og blant de mest autoritetsbærende dokumenter en pave kan utstede. Vi må skille mellom kirkerettslige dokumenter og læredokumenter. Når det gjelder sistnevnte er en encyklika, bortsett fra en *ex cathedra*-uttalelse, noe av det tyngste Kirken kan utgi. Det er viktig å merke seg at encyklikaene er undertegnet av paven selv, og identifiseres med den enkelte pave som person.

– Hvem henvender paven seg til i en encyklika?

– Encyklikaer kan kategoriseres i: Til katolikker, til spesielle grupper av katolikker og til alle som vil høre budskapet. Tidligere var «alle mennesker av god vilje» den videste målgruppen, men *Laudato Si'* går altså enda lenger: Til alle levende mennesker på planeten. Det er interessant å merke seg hvordan paven, lederen for verdens største religiøse organisasjon, inntar en global lederrolle gjennom sine handlinger, men ikke ved å påberope seg den eksplisitt: Han taler til hele verden, ikke bare deler av den.

– Skiller *Laudato Si'* seg ut på noen måte?

– Ja. Det er den første klimaorienterte encyklikaen. Den bygger videre på forholdet mellom mennesker, Gud og natur og hvordan mennesket skal forholde seg til Skaperverket. Frans refererer blant andre til Frans av Assisi, Annet Vatikankonsil og Benedikt XVI's uttalelser om miljøet, og oppmerksomheten har vært enorm. Kanskje fordi det er et nødrops: Hvis man ikke gjør noe nå, kommer det til å få katastrofale følger.

– Hvordan vil du plassere *Laudato Si'* i Frans' pontifikat?

– Han har posisjonert seg som en miljøpave. Det signaliserte han også da han valgte Frans som pavenavn og dermed knyttet seg til Frans av Assisi. Hans agenda handler om sosial rettferdighet og naturen. I *Laudato Si'* forenes disse pavelige prosjektene: De fattige rammet hardest av klimaendringene.

Les mer på
Skjoldlis blogg:
pavologi.wordpress.com